

Bharuch Nature Club Newsletter

2 messages

Bharuch Nature Club <bnc@majithiya.info>
To: bharuch.nature.club@gmail.com

Sat, Nov 9, 2013 at 4:03 F

Volume # 007

NOVEMBER 2013

bharuch.nature.club@gmail.com

https://www.facebook.com/BharuchNatureClub

Bharuch Nature Club

આ અંકનું વૃક્ષ

રક્તચંદન (Red sandalwood Tree)(Adenanthera pavonina)

Common English Name: Red Sandalwood, Coral-wood, Peacockflower fence, Red bead tree

ભરૂચ શહેરમાં વૃક્ષનું સ્થાન : જીએનએફસી ટાઉનશીપમાં મંદિરની દક્ષિણે

રક્તચંદન એ ઉપયોગી લાકડું આપતું ઝાડ છે. વિશ્વના ઉષ્ણકટિબંધના દેશોમાં બધે જ અસ્તિત્વ ધરાવતું આ વૃક્ષ દક્ષિણ ભારતના જંગલોમાં વધુ જોવા મળે છે. મધ્યમથી ઉંચું વધી શકતું આ વૃક્ષ શહેરી વિસ્તારના બગીચાઓમાં પણ જોવા મળે છે.

દ્વિશાખાયુક્ત સંયુક્ત પર્ણો ધરાવે છે અને ફૂલ નાના અને પીળા રંગના હોય છે. ફળની શીંગ વલયાકારની ગૂંચળા જેવી હોય છે અને કાઠે ત્યારે ખુબજ આકર્ષક ચળકતા લાલ રંગના બીજ જમીન પર વેરાયેલા જોવા મળે છે.

બીજ ખુબ જ સુંદર હોવાના કારણે ઘરેણા બનાવવા માટે આદિવાસી લોકો ઉપયોગમાં લે છે. બીજ ઝેરી હોય છે પણ શેકેલા કે બાફેલા બીજ ઝેરી હોતા નથી અને તેનો ઉપયોગ કેટલાક આદિવાસીઓ ખોરાક તરીકે કરે છે. બીજમાંથી નીકળતું તેલ ઔષધિય ગુણધરાવતા સાબુ બનાવવા માટે વપરાય છે.

ઝાડના બધા જ ભાગો ઔષધિય ઉપયોગમાં લેવામાં આવે છે. લાકડાનો પાવડર એન્ટિસેપ્ટિક તરીકે, પાંદડાનો ઉકાળો સંધિવામાતથા છાલનો ઉકાળો વાળ ધોવા માટે વપરાય છે.

માહિતી સંદર્ભ : એગ્રોફોરેસ્ટ્રી

વિનંતી:- સર્વેને વિનંતી છે કે અમારા આ પ્રયત્નોને આગળ ધપાવવા અમને મદદ કરશો. તમારી પર્યાવરણ/વન્યજીવન/પક્ષી વિશેની નોંધ અમારા ઈ-મેઇલ (bharuch.nature.club@gmail.com) પર મોકલી આપવા વિનંતી. તમારા આ ઈ-ન્યુઝલેટર વિશેના અભિપ્રાય પણ તમે મોકલી શકો છો.

આ અંકનું પક્ષી

ભેરખશ્ત્રી (Indian Treepie)

Recent News

નર્મદાનગર કોમ્યુનીટી સાયન્સ સેન્ટર દ્વારા રાજસ્થાન (જેસલમેર) પ્રવાસ

Bird Notes

જી.એન.એફ.સી. ટાઉનશીપ ખાતે મંદિર પાસે પીળકિયાના ટોળા
મારા નિત્યક્રમ પ્રમાણે હું રોજ પહેલા મંદિર થઈને ઓડીસ જઈ છું. હમણાં થોડા સમયથી રોજ સવારે ખુબ જ પ્રમાણમાં મંદિરના આજુબાજુના વિસ્તારમાં અને ખાસ કરીને મંદિરના ઢોળાવ પર પીળકિયાના ટોળા જોવા મળે છે પ્રાથમિક અવલોકનથી તેઓ વન પીળકિયા(Grey Wagtail) હોય તેવું લાગેલ. વધારે અવલોકન કરી અને સંદર્ભ ચકાસતા તે વન પીળકિયા હોવાની ખાતરી થઈ. આ સાથે તેમાં થોડા પ્રમાણમાં દિવાળીઘોડા(White Wagtail) અને પીત્તશીર પીળકિયા(Citrine Wagtail) પણ જોવા મળે છે. સવારમાં થોડી વાર ત્યાં ઉભા રહીને તેમને જોવાનો આનંદ માણવા જેવો. સામાન્ય રીતે દિવાળીઘોડા અને પીત્તશીર પીળકિયા શિયાળામાં ગુજરાતમાં લગભગ બધેજ જોવા મળે છે અને વન પીળકિયા અસામાન્ય (ઓછા) પ્રમાણમાં ગુજરાતમાં જોવા મળે છે.
ફિરેન મજીરીયા

ભરૂચ ખાતે જોવા મળેલ બોનેલી નો ગરૂડ(સાંસાગર) Bonelli's Eagle (Aquila fasciata)
તા.16.10.2013ના રોજ બાલકનીમાંથી આકાશ તરફ નજર કરતા એક મોટું શિકારી પક્ષી આકાશમાં ચકરાવતા લેતું જોયું. દૂરબીનથી જોયા બાદ પક્ષી અજાણ્ય જણાતા તેનો ફોટોગ્રાફ લેવાનો પ્રયત્ન કર્યો. ખુબ ઉંચે હોવાથી ફોટોગ્રાફની ક્વોલિટી પ્રમાણ સારી ન હતી, પણ કેટલાક નિષ્ણાત પક્ષીનિરીક્ષક મિત્રોનો સંપર્ક કરતા, ખ્યાતનામ ફોટોગ્રાફર શ્રી નિરવ ભટ્ટ દ્વારા આ પક્ષી બોનેલી નો ઇગલનું અપુખ્ત હોવાની પુષ્ટિ અપાયેલ. આ પક્ષીનો વ્યાપ ઘણો બહોળો છે પણ સંખ્યા ઓછી હોવાથી આપણે ત્યાં જોવા મળવું દુર્લભ છે. તેના તેના ફોટોગ્રાફ નીચેની લીક પર છે.

Facebook Link

આ પક્ષી ત્યારબાદ એક અઠવાડિયા સુધી શાશ્વત સોસાયટી, બાયપાસ રોડ પર નિયમિત જોવા મળ્યું. હાલ 15 દિવસથી હું ગામડે હોવાના કારણે તેની હાલની હાજરી અંગે ખબર નથી.

-નિતીન ભટ્ટ, શાશ્વત એપાર્ટમેન્ટ, ભરૂચ

જી.એન.એફ.સી. ટાઉનશીપ મોરના બચ્ચાઓ થોડા સમય પહેલા મને એક મોરના બચ્ચાનો ઉછેર કરવાની તક મળી હતી. તેને ઢેલ સાથે છોડ્યા પછી અમને હંમેશા એ વિચાર આવતો કે તે બચ્ચાઓનું શું થયું હશે? જીવિત હશે કે શિકારી પશુ-પક્ષીઓનો ભોગ બન્યા હશે? એવામાં ૧૪મી ઓક્ટોબર, ૨૦૧૩ના રોજ સાંજ ઘેર પહોંચતા આરતીએ મને કેમેરામાં રહેલા ફોટો જોવાનું કહ્યું. તે જોઈને હું ખુબ જ ખુશ થયો. તે મોરના બચ્ચા

વણેન

ખેરખણે એ કાગડાના વર્ગનું એક પક્ષી છે. તે મોટેભાગે ભારતીય ઉપમહાદ્વિપમાં અને અગ્નિ એશિયાના દેશોમાં જોવા મળે છે. તેની લાંબી પૂંછડી હોય છે અને તે સામાન્ય રીતે મધુર સંગીત રેલાવે છે. પણ વિવિધ સંકેતો માટે ખુબ જ કક્કશ અવાજ કરે છે. તેની ચાંચ જાડી, માથું કાળું, શરીર ઘઉંવર્ણુ હોય છે. તેની પૂંછડી ઉપર સફેદ અને નીચે કાળી હોય છે, અને પૂંછડીનો છેડાનો ભાગ કાળો હોય છે. ખભાના ભાગ પર કાળા અને સફેદ પટ્ટા જોવા મળે છે.

ખોરાક અને આવાસ

તે સામાન્ય રીતે, ખુલા ઝાડા, શહેરી બગીચાઓ, જંગલો અને ખેતરોમાં જોવા મળે છે.કાગડાના કુળનું હોવાને લીધે તે લગભગ દરેક જગ્યાએ અનુકુલન સાધી લે છે અને ખોરાકની બાબતમાં તો એ ખુબ જ તકવાદી હોય છે.તે લગભગ દરેક વસ્તુ આરોગે છે. તેના ખોરાક માં ઝાડના ફળો, બીયા, નાના જળચર પ્રાણીઓ, નાના સરીસૃપો, પક્ષીઓના ઈંડા અને બચ્ચાઓ નો પણ સમાવેશ થાય છે. પોતાના કુળના અન્ય પક્ષીઓની જેમ તે ખોરાકનો સંગ્રહ કરે છે.

સંવનન

ભારતમાં સંવનનકાળ એપ્રિલ થી જુન દરમિયાન હોય છે. તેઓ ઝાડ અને ગીચ ઝાડીમાં પોતાનો છીછરો માળો બનાવે છે અને 3-5 ઈંડા મુકે છે.

હતા જ હવ કબુતર જટલા કટના ચવા હતા. હવ બચ્ચા મોટા થયા હોવાથી ઢેલ તેઓને લઈને માનવ ઘરોની આજુબાજુ લઈને આવે છે. ટાઉનશીપમાં અત્યારે થોડું અવલોકન કરવાથી તેમને સહેલાઈથી જોઈ શકાય છે.

-હિરેન મજીઠીયા

Important Information

IF ANYONE WANT TO SUBSCRIBE TO THIS NEWSLETTER DIRECTLY, PLEASE [CLICK HERE](#).

Forward above link to someone interested in our activities.

If you do not want to receive any more newsletters, [this link](#)

To update your preferences and to unsubscribe visit [this link](#)
Forward a Message to Someone [this link](#)

Bharuch Nature Club <bnc@majithiya.info>
To: nitinpbbhatt@gmail.com

Sat, Nov 9, 2013 at 4:03 PM

[Quoted text hidden]